

VELIKI PROJEKT JAZINA 2 U TISNOM

PLAŽA ZA 1500 KUPAČA

TISNO.HR

KOMUNALNI VJESNIK OPĆINE TISNO | RUJAN 2018.

Str. 2

OPĆINA POTIČE DEMOGRAFSKI RAZVOJ

ZA DJECU I STUDENTE 2,3 MILIJUNA KN

Str. 7

SPORTSKI PARK U JEZERIMA
'PETROV VRT'
ZA VJEŽBU I GUŠT

Str. 10

BETINSKI POSTAV NA OTVORENOM
GAJETE I LEUTI
NA VEZU U MUZEJU

Str. 3

REPUBLIKA HRVATSKA
ŠIBENSKO - KNINSKA ŽUPANIJA
OPĆINA TISNO

IVAN KLARIN, NAČELNIK OPĆINE

IMAMO VIZIJE
KOJE PRIVLAČE
INVESTITORE

Str. 8

Biciklistička staza, parkiralište...

Na potezu sadašnje pristupne ceste uredit će se šetnica s biciklističkom stazom koja će se u budućnosti povezati sa šetnicom duž mora - od Tisnoga ka autokampu. U obliku elipse uranja u more i tako postaje štitnik plaže od morskih struja, vjetrova i valova. Također je predviđena i zona zaštitnog zelenila s pristupima od parkinga ka šetnici, parkiralište sa 58 parkirnih mjesta, od kojih su četiri za osobe smanjene pokretljivosti, 15 parkirnih mjesta za motocikle, stajališta za autobuse...

JAZINA 2
DOGODINE POČINJE
IZGRADNJA
NAJVAŽNIJEGA
TURISTIČKOG I
INFRASTRUKTURNOG
SADRŽAJA

U TISNOM PLAŽA ZA 1500 KUPAČA

Zamisao je da se plaža Jazina 2 uredi na površini od oko 15 četvornih metara i zauzme skoro kilometar i pol obalne crte i tako postane glavno mjesno kupalište

Sve je spremno za početak gradnje nove tišnjanske plaže nazvane Jazina 2. Idejno rješenje je gotovo, a posljednjim, petim izmjenama i dopunama Prostornog plana Općine Tisno stvoreni su svi preduvjeti za ishodovanje građevinske dozvole. Tišnjani, ne bez razloga, taj zahvat smatraju najvažnijim turističkim i infrastrukturnim projektom. Budući da je opredjeljenost općine prema turizmu i pomno planiranje novih sadržaja namijenjenih gostima već postigla konkretne rezultate u vidu povećanja broja turističkih dolazaka i noćenja, to je i kupača sve više. Pokazala se potreba za novim kvalitetnim plažnim prostorom na sjeverozapadnom kraju kopnenog dijela Tisnoga, preciznije - na idealnoj poziciji južne obale poluotoka, blago zaokrenutoj prema zapadu.

Pličina i mulj

Zamisao je da se plaža uredi na površini od oko 15 četvornih metara i zauzme skoro kilometar i pol obalne crte i tako postane glavno mjesno kupalište kapaciteta 1500 kupača. Idejni dio zadatka nije bio nezahhtjevan. Valjalo je vizionarski osmisлити modernu plažu

Nova plaža Jazina 2 bit će prilagođena obiteljima s djecom, starijim osobama, pojedinačnim kupačima, tinejdžerima, rekreativcima i osobama smanjene pokretljivosti

na do sada skoro nezanimljivoj poziciji. Postojeći uski obalni pojas u dužini od 260 metara sveo se tek na neuređenu kolnu cestu bez pločnika, koja odvaja mjesto od turističkih sadržaja. Pličak nije bio pogodan ni za plažu, niti se mogao iskoristiti kao plovni put. Arhitekti su, međutim

plažne mane pretvorili u prednosti. Kanal je, naime, zaštićen od utjecaja valova pa će zahvaljujući tome i konstrukcija plaže zahtijevati manje zahtjeve. U zoni buduće plaže, osim toga, more je plitko i muljevito, što će omogućiti jednostavno proširenje obale uz manji utrošak materijala.

Bit će svega

Nova plaža Jazina 2 postat će tako glavna mjesna plaža, oblikovana i opremljena tako da će odgovarati i obiteljima s djecom, starijim osobama, pojedinačnim kupačima, tinejdžerima, rekreativcima i osobama smanjene pokretljivosti. Različite zone svima će osigurati komfor i ugodu bez ometanja drugih kupača. Osim standardnih sadržaja - tuševa, kabina za presvlačenje, promatračnice za spa-

silačku službu, info table i slično, plaža će imati nekoliko pratećih plažnih objekata poput kafića, terase, sanitarnog čvora, agencije za iznajmljivanje, dječjeg igrališta... Neće manjkati ni ozelenjenih otoka s klupama, teretanom na otvorenom i prostorom za stolni tenis. S obzirom na sadržaje, plaža Jazina 2 i zimi će biti u javnoj funkciji. Jedan od tih sadržaja bit će i prostor za smještaj i rad tišnjanskog Veslačkog kluba "Dupin".

Dvije faze izvedbe

Nakon ishodovanja građevinske dozvole, početak izgradnje očekuje se u idućoj godini, a s obzirom na velike površine koje će se uređivati (kopneni dio uređene plaže je 15.437 četvornih metara, a morski 19.877 četvornih metara) radovi će biti podijeljeni u dvije izvedbene faze.

TISNO ZAGLEDANO U BUDUĆNOST

IVAN KLARIN, NAČELNIK
OPĆINE, O DOSADAŠNJIM
POSTIGNUĆIMA I
BUDUĆIM PROJEKTIMA

IMAMO VIZIJE I INVESTITORI IH PREPOZNAVAJU

Želimo zadržati autentičnost destinacije jer je to ono što ljudi traže, a isto tako moramo nadograđivati komunalnu infrastrukturu, pogotovo plažne objekte i brojne druge sadržaje u turističkoj funkciji

MARINA JURKOVIĆ
NIKOLINA VUKOVIĆ STIPANIČEV
/HANZA MEDIA

U proteklih nekoliko godina na području Općine Tisno realizirali su brojni projekti sa zajedničkim ciljem podizanja životnog standarda njezinih stanovnika, od najmlađih do onih u zlatnim godinama.

Ostvarena je, ističe Ivan Klarin, tišnjanski načelnik, zadana misija koja ovu većim dijelom otočnu sredinu čini privlačnom za život. Jednako je i u njezinu kopnenom dijelu. - Sadržaji razvijene urbane sredine "preslikani" su na područje naše općine planski i promišljeno. Bez obzira što smo i strateški opredijeljeni za

Načelnik izdvaja i projekt sustava odvodnje Pirovac-Tisno-Jezera 'težak' 270 milijuna kuna koji je Vlada RH stavila na listu svojih prioriteta

turizam, nismo zakinuti ni za jedan od gradskih atributa. U pojedine je projekte zaista uloženo puno truda, no danas ih s ponosom pokazujemo i njima se služimo, od dječjeg vrtića s jasicama, Doma za starije osobe, Glazbene škole, Narodne knjižnice i čitaonice do Muzeja betinske drvene brodogradnje i sličnih ustanova.

Naša općina živi svih 365 dana u godini - kaže načelnik.

Prostorni plan

Od projekata koji će dodatno pridonijeti boljem i ugodnijem životu na otoku, Klarin ističe jedan od najkompleksnijih i financijski najizdašnijih. Tišnjanskim vijećnicima je prije nekoliko mjeseci predstavljen prijedlog idejnog rješenja Utkino Tisno Spa & Lifestyle Resort Concept, turističkog kompleksa visoke kategorije koje u turističkoj zoni Jazina-Prisliga gradi ruski investitor Aleksej Frolov, odnosno tvrtka "Aqua Relaxio" d.o.o. registrirana u Tisnom.

- Sukladno ugovoru, investitor je krajem lipnja dostavio kompletno idejno rješenje koje je bilo prezentirano i usvojeno na sjednici Općinskog vijeća. Cijelo ljeto radili smo zajedno s projektantima i prostornim planerima na usklađenju Urbanističkog plana uređenja uvala Jazina, a u vezi s tim i izmjenama i dopunama Prostornog plana Općine Tisno. Ti će se dokumenti pred vijećnicima naći već u listopadu. Sav taj papirnati dio posla bio je neophodan kako bi ulagaču stvorili preduvjete za ishođenje građevinske dozvole. Izmjene Prostornog plana važne su i zbog drugih projekata. Njima omogućavamo i adaptaciju jednoga malog obiteljskog hotela koji će se otvoriti u zgradi stare škole u Tisnome. Zbog povećanja volumena objekta, naime, investitor u protivnom ne bi mogao dobiti građevinsku dozvolu. U cijeloj šumi propisa i zamršenim procedurama hrvatske birokracije, općinske službe nastoje biti od pomoći našim investitorima, maksimalno im olakšati i pratiti njihove potrebe. Primjer je i adaptacija i nadogradnja hotela Borovnik. To je nešto na čemu ćemo i dalje ustrajati kako bi potaknuli nova ulaganja.

Temelj razvoja

Za takva ulaganja presudna je kvalitetna infrastruktura. Načelnik Klarin izdvaja projekt sustava odvodnje Pirovac-Tisno-Jezera "težak" 270 milijuna kuna koji je Vlada RH stavila na listu svojih prioriteta. Do kraja ove godine očekuje se, kaže, potpisivanje aplikacijskog paketa jer je ishođeno šest od sedam građevinskih dozvola. Nakon toga

bit će potpisan ugovor i raspisat će se postupak javne nabave.

- Ovaj projekt je temelj razvoja cijele zajednice. Na njemu počiva budućnost sveukupnog razvoja našeg otoka, a pogotovo glavne djelatnosti – turizma. S obzirom na njegovu složenost i sveobuhvatnost, radovi će potrajati nekoliko godina, koliko je trajala i priprema projekta, odnosno onaj javnosti nevidljivi dio rada na ishođenju brojne dokumentacije i prilagođavanja s višim aktima. Za drugi dio sustava Murter-Betina, pak, nositelj je Općina Murter-Kornati, aplikacijski paket i ugovor su potpisani. Investicija je to za koju je sredstva u iznosu od 160 milijuna kuna također osigurala Europska unija. "Vodovod i odvodnja" trenutno se, koliko mi je poznato, bave usklađivanjem nekih starijih građevinskih dozvola. Riječ je o administrativnom zahvatu koji bi se, mišljenja sam, trebao vrlo brzo riješiti i raspisati postupak javnog nadmetanja, odnosno započeti gradnja.

No, u razvojnim vizijama nije baš sve idealno, kakvim se čini. Tisnome je, naglašava načelnik, veliki problem "stand by" status luke nautičkog turizma u uvali Luke.

Razgovor s ministrom

- Taj projekt stoji iz meni nepoznatih razloga. Na ponovljenom natječaju odabran je novi koncesionar, a iz Ministarstva mora, prometa i infrastrukture poslana je odluka Vladi Republike Hrvatske koja već sedam mjeseci koncesionara nije potvrdila. Uredu predsjednika Vlade pisali smo dva puta, a poslano je i nekoliko požurnica no, nažalost, situacija se nije promijenila. Zaista ne znam zašto konce-

Općinsko vijeće usvojilo je prijedlog idejnog rješenja Utkino Tisno Spa & Lifestyle Resort Concept, turističkog kompleksa visoke kategorije u turističkoj zoni Jazina - Prisliga. Gradi ga ruski investitor Aleksej Frolov

sionar nije potvrđen i zašto, ako postoji pravna manjkavost oko njegova izbora, nije odabran sljedeći na listi kandidata za koncesiju s obzirom na to da je bilo nekoliko ozbiljnih ponuđača. Na kraju krajeva, zašto natječaj jednostavno nije poništen. Zakinuti smo za suvisle odgovore, a potencijalni koncesionari traže objašnjenja. Ne dobijem li odgovore na upućene dopise, zatražit ću razgovor s ministrom Olegom Butkovićem. Područje Luke na samom ulazu u Tisno, od samostalnosti hrvatske države, ne uspijevamo pretvoriti u luku nautičkog turizma. To je izuzetno važan projekt za turistički, a time i za gospodarski razvoj općine - njime se otvaraju nova radna mjesta, omogućuje razvoj pratećih djelatnosti i usluga vezanih uz nautički turizam, a općini

Nužan nam je tim T1 Hitne pomoći

Jednom od najvećih nepravdi kojoj je "kumovala" nacionalna politika, Ivan Klarin drži oduzimanje Ispostave Zavoda za hitnu medicinu Općini Tisno. Nakon pet godina ta je služba "preseljena" u Vodice, a odluka da se to dogodi isključivo je, veli, političke naravi. - Organizirali smo i prosvjed, a potpisivana je i peticija kojom smo resornom ministru htjeli poručiti da je zdravstvo i dostupnost Hitne medicinske službe posljednje mjesto u koje bi se politika trebala miješati. Tisnome je 2011. godine dodijeljen tim T1 24 sata svih 365 dana u godini i to isključivo s obzirom na kilometre udaljenosti od matične Opće bolnice šibenik. Pomogli smo i opremanje te službe, no nažalost pokazalo se nemogućim spriječiti da se liječnici, medicinsko osoblje i oprema prebace u Vodice. Nadam se da će danas, nakon tragedije koja se dogodila u Zaprešiću, odlučujuća tijela i pojedinci shvatiti da otok Murter s velikim brojem stalnih stanovnika te cijelo područje zapadnog dijela Šibensko-kninske županije ne može ostati na timu T2 - rezolutan je Klarin.

U cijeloj šumi propisa i zamršenim procedurama hrvatske birokracije, općinske službe nastoje biti od pomoći našim investitorima, maksimalno im olakšati i pratiti njihove potrebe

osiguravaju dodatni prihodi. Razmišljamo i o tome da na sljedećim sjednicama Općinskog vijeća razinu koncesije spustimo s državne na županijsku tako što bi u luci predvidjeli manje od 200 vezova. Ipak, ne bismo brzali s takvom odlukom za koju je nužno mijenjati UPU Luka. Još ćemo neko vrijeme čekati odgovor u kojoj je fazi sadašnji natječaj, no moram priznati da sam razočaran takvim stanjem stvari i nerazumijevanjem najviše državne razine. Da smo se prema projektima koje su u nadležnosti Općine Tisno, odnosili na takav način ne bismo imali ništa od onoga čime se danas ponosimo - izričit je Klarin.

Odbijenica iz Strasbourga

Koliko je Općina angažirana u zaštiti svojih interesa, primjer je i sudska odluka iz veljače ove godine. Od tada ni Općina, a ni Osnovna škola Vjekoslava Kaleba više ne mora strahovati za svoje nekretnine. Barem kad je riječ o nekadašnjem posjedu srpske tvrtke "Mladost Turist" koja se, kako i naziv sugerira, bavi turističkom djelatnošću. Taj tvrtka sa sjedištem u Beogradu, naime, najprije unutar hrvatskog pravosudnog sustava, a onda i pred sudom u Strasbourgu 20 godina pokušavala vratiti prijeratnu imovinu koju je imala u Tisnome. Iz Strasbourga je dobila odbijenicu. Europski sud za ljudska prava odbacio je tužbu "Mladost Turista" držeći da nemaju pravne osnove potraživati nekretnine unutar tišnjanskih općinskih granica, odnosno da je zahtjev neosnovan. Sudska je presuda konačna, pa Tišnjani mogu odahnuti. To prije što se u konkretnom slučaju, ne radi samo o zemljištu na kojemu se nalazi osnovnoš-

kolska zgrada, nego i susjedne parcele na kojima je u međuvremenu izgrađena sportska dvorana i dječji vrtić.

Strpljenje se isplati

– Ova je presuda za nas vrlo važna jer su u pitanju nekretnine na kojima su ustanove od iznimne društvene važnosti, a radilo se o potraživanju “teškom” oko četiri milijuna kuna, ne računajući zatezne kamate. Od samog početka, dok su o tom predmetu odlučivali hrvatski sudovi, bili smo uvjereni da smo u pravu. Presuda koja je došla iz Strasbourga značajna je zbog još jednog detalja. Na određeni je način i jamstvo da ćemo po istom ključu uspjeti i u sudskom postupku protiv bosanskohercegovačkog grada Tuzle u vezi s Vilom Mazzura u Tisnome jer se radi o vrlo sličnom predmetu. Suradujemo s Državnim odvjetništvom. Istina je da su ovakvi postupci dugotrajni jer epilog međudržavnih sporova često “ispisuje” Europski sud za ljudska prava, ali kako su presude s te adrese konačne, strpljenje se isplati. Naveo

bih i primjer Auto-kampa Jazina u kojemu smo, za mandata Zorana Milanovića, stvorili pretpostavke za bilo kakva ulaganja. Prostor je zemljišno-knjižno očišćen od brojnih takozvanih poduzetnika nelegalno uknjiženih na dijelove kampa. Uz veliku pomoć Dar-

Garden Festival

Garden Festival je strateški turistički projekt od kojega je naša općina kroz sve ove godine brendirana na značajnim turističkim tržištima Europe, a da pri tome za promociju nismo izdvojili ni jednu proračunsku kunu. Riječ je o manifestaciji koja u ljetnom razdoblju dovodi između 15 i 20 tisuća ljudi. Kao jedinica lokalne samouprave s organizatorom i gostima odlično suradujemo, a atribut festivalskog odredišta nije u koliziji s predznakom naše općine kao sredine idiličnog obiteljskog turizma.

ka Lorencina, bivšeg ministra turizma, takve smo pravnim putem, koristeći pozitivni zakonski okvir, uklonili s popisa vlasnika i posjednika, proglasili granicu pomorskog dobra te upisali vlasništvo Republike Hrvatske, što je bio preduvjet za početak pripreme investicije na Jazini - zadovoljno konstatira Klarin.

Turistički rezultati

Što se, pak, tiče ulaganja na tišnjanskom području, načelnik drži da ih treba temeljiti na održivom razvoju turizma na koji se kasnije nadovezuju i brojne druge djelatnosti. Iako je konac rujna, već se užurbano radi na projektnoj projektnoj dokumentaciji za turističke sadržaje za 2019. godinu. - Cilj i misija su već zadani, a sustav nadograđujemo iz godine u godinu. Želimo zadržati autentičnost destinacije jer je to ono što ljudi traže, a isto tako moramo nadograđivati komunalnu infrastrukturu, pogotovo plažne objekte i brojne druge sadržaje u turističkoj funkciji. Danas kad govorimo o turističkom razvoju možemo

U pojedine je projekte zaista uloženo puno truda - od dječjeg vrtića s jaslicama, Doma za starije osobe, Glazbene škole, Narodne knjižnice i čitaonice do Muzeja betinske drvene brodogradnje... Naša općina živi svih 365 dana u godini

se pohvaliti rastom broja privatnih iznajmljivača, a raduje nas i podatak da smo jedina destinacija u Šibensko-kninskoj županiji koja je ostvarila značajno više turističkih dolazaka i noćenja u odnosu na prošlu godinu. Ti rezultati nisu “pali s neba”, no nećemo se ni uljuljkivati u uspjehe već i dalje ustrajno promicati i nadopunjavati vlastiti turistički proizvod, čineći ga posebnim i konkurentnim - zaključio je načelnik Općine Tisno.

'PETROV VRT'
NOVI SADRŽAJ U
CENTRU JEZERA
PRIVLAČI I DOMAĆE
I STRANE
REKREATIVCE

SPORTSKI PARK ZA SVE UZRASTE

Park se proteže se na 2600 četvornih metara, a pošto je 'naslonjen' na nogometno igralište, sportsko-rekreacijska zona zapravo se proteže na gotovo 5000 kvadrata

Ježera, mjesto sa oko 1000 stanovnika, a u turističkoj sezoni i višestruko više, iz godine u godinu mijenja svoj izgled. Naravno, nabolje. Novi sadržaj koji je turisti dočekao ovog ljeta je sportski park "Petrov vrt", otvoren na samom početku srpnja, bez prevelike pompe. Park je u centru mjesta i proteže se na 2600 četvornih metara, a pošto je "naslonjen" na nogometno igralište izgrađeno prije Domovinskog rata i obnovljeno prije desetak godina, sportsko-rekreacijska zona zapravo se proteže na gotovo 5000 četvornih metara.

Tenis, fitness...

U novom parku uređeni su košarkaško i tenisko igralište s pratećim sadržajima, kreativni park za djecu te fitness zona na otvorenom. Zanimljivo je da u parku nema klasičnih ljuljački, klackalica, tobogana, pješčanika, već su poput kakvih umjetničkih instalacija po umjetnim brežuljcima postavljene sprave za vježbanje, neobične klupe, amfiteatar i prolazi. Vizija projekta sportskog parka je, poriječima Ivana Klarina, općinskog načelnika, dodatno promicati i

Sve što u sportsko-rekreacijskom centru ima, koristi se besplatno, jer je to javni park - kaže Ivan Klarin, načelnik općine Tisno

razvijati politiku unaprjeđenja sportske djelatnost, poticanje profesionalnog i amaterskog sporta te osiguranje što boljih uvjeta za razvoj djece područja otoka Murtera. Osim toga i efikasnije provođenje sportskih aktivnosti svih uzrasta sportaša, ali i turista za vrijeme trajanja turističke sezone.

- Petrov vrt, kao i cijela sportsko-rekreacijska zona, namijenjena je svim uzrastima i sportovima, što je i jedan od glavnih ciljeva ovog projekta - poticanje razvoja sportskih aktivnosti djece, ne samo Ježera - već cijelog otoka. Ujedno je to i obogaćivanje turističke ponude otoka, što se pokazalo dobrim već ovog ljeta - ističe načelnik Klarin i sa zadovoljstvom dodaje da su u parku imali jednu pravu malu

ljetnu sportsku sezonu.

- Park je bio pun i sadržaja i posjetitelja, kako domaćih ljudi, tako i turista, rekreativaca. Mogu reći da su reakcije i jednih i drugih jako dobre i ovu investiciju drže još jednim korakom više među sadržajima koja Ježera pružaju.

Škola košarke

- Među ostalim, imali smo organiziranu i školu košarke, koju je vodio Igor Stegić, voditelj naših Sportskih objekata Tisno, kroz

koju je prošlo mnoštvo naše i djece gostiju. Sve što u sportsko-rekreacijskom centru ima, koristi se besplatno, jer je to javni park. U sezoni smo zaposlili jednog učenika koji se brine o redosljedu korištenja terena i općenito o tomu što se zbiva u parku - kaže Klarin.

I nakon sezone u parku će se nastaviti s raznim sportskim događanjima, a ono što je najvažnije u svakom je trenutku na raspolaganju djeci i odraslima iz mjesta i okolnih naselja.

Otvoren i jeseni i zimi

Sportski park Petrov vrt u Jezerima kroz jesen i zimu bit će otvoren za sve posjetitelje. Za korištenje sportskih terena od 8 do 14 sati korisnici se mogu javiti u ured Turističke zajednice Ježera. Organizirane sportske aktivnosti i manifestacije moguće su uz prethodni dogovor sa voditeljem sportskih objekata Općine Tisno.

Vrijednost blizu tri milijuna kuna

U okviru Plana usmjeravanja i rasporeda sredstava za razvoj područja otoka u 2018. godini, Općini Tisno odobrena su sredstva za projekt Sportsko tematskog parka u Jezerima. Ukupna vrijednost projekta iznosila je 2,969.000 kuna. Izvođač radova bila je tvrtka Bučić gradnja d.o.o. a sve po projektu šibenske tvrtke ARX.

**ULAGANJA U
BUDUĆNOST
OPĆINSKIM
DEMOGRAFSKIM
MJERAMA
OBUHVAĆENE SU
SVE GENERACIJE, OD
ONIH NAJMLADIH
JASLIČKE I VRTIČKE
DOBI DO VIŠEČLANIH
OBITELJI**

Djeca u vrtiću imaju mogućnost cjelodnevnog boravka

IZ PRORAČUNA ZA DJE STUDENTE 2,3 MILIJU

Općina ne štedi kada su u pitanju pronatalitetna ulaganja, što je gotovo 10 posto proračunskoga novca - kaže načelnik Ivan Klarin

MARINA JURKOVIĆ
NIKOLINA VUKOVIĆ STIPANIČEV
/HANZA MEDIA

Rijetke su sredine u koje su se, nakon nekoliko godina provedenih u inozemstvu, vratile obitelji što su u potrazi za poslom i boljim životom napustile Hrvatsku. No, upravo takav primjer bilježi općina Tisno.

Jedna se tišnjanska obitelj iz Švedske, naime, vratila u mjesto iz kojega su otišli prije četiri i pol godine, roditelji su pronašli posao, a djeca su se upisala u Osnovnu školu Vjekoslava Kaleba gdje će nastaviti obrazovanje. Upravo su ovih dana predali po-

punjeni obrazac općinskim službama zbog refundiranja troškova za školske udžbenike i radne bilježnice. Povratnici smatraju da im Švedska, bez obzira na standard i brojne prednosti, u novim okolnostima ipak ne može pružiti životno okruženje ugodnije od onoga u kraju iz kojega su potekli.

Besplatno u vrtić

Sretan je zbog takve odluke svojih sumješтана Ivan Klarin, načelnik općine Tisno. Drži da je to najbolji dokaz kako su i te kako isplativa pronatalitetna ulaganja i druge demografske mjere. Općina Tisno, kaže, ne štedi kada su

O studentima se, ističe načelnik, posebno vodi računa. Općina Tisno, naime, pri samom je hrvatskom vrhu kada se uspoređi broj studenata s ukupnim brojem stanovnika

u pitanju te proračunske stavke. Gotovo 10 posto proračunskog novca ili, preciznije, 2,3 milijuna kuna troši za tu namjenu.

- Opredjeljenje za poticanje demografskog razvoja izni-

mno je važno i zbog toga iz godine u godinu nastojimo žiteljima naše općine učiniti život što ugodnijim. Takvim su mjerama obuhvaćene sve generacije, od onih najmlađih jasličke i vrtičke dobi do studenata i višečlanih obitelji. Prije dvije godine, naime, uveden je cjelodnevni boravak za djecu u našoj predškolskoj ustanovi, vrtiću i jaslicama koje su jedine u zapadnom dijelu Šibensko-kninske županije. Kapacitetom zadovoljavamo potrebe svoje sredine, a primili smo i nekoliko djece iz susjednih općina. Od ove godine roditeljima je uvedena još jedna pogodnost. Ako je iz iste obitelji više djece

Načelnik općine Ivan Klarin s prvašićima Osnovne škole Vjekoslava Kaleba

LCU I NA KN

Darivanje prvašića je tradicija

Načelnik Klarin nije došao praznih ruku za nedavna posjeta svim trima prvim razredima na području tišnjanske općine. Zaželjivši im sretan početak nove školske godine i puno uspjeha u školovanju, mališanima je darovao školski pribor i slatkiše. Darivanje prvašića u Tisnome je tradicija. U ovoj školskoj godini, inače, u prve razrede upisana su ukupno 24 učenika, od kojih je u OŠ 'Murterski školji' – područnoj školi u Betini pet učenika, u OŠ 'Vjekoslav Kaleb' u Tisnome 11 učenika, dok je 8 prvašića upisano u područnu školu u Jezerima. Općina Tisno je na zahtjev OŠ 'Murterski školji' područnoj školi u Betini donirala informatičku opremu za opremanje jedne učionice, a sve radi poboljšanja kvalitete izvođenja nastave i omogućavanja da učenici lakše i bolje usvajaju gradivo te da se osuvremene uvjeti školovanja.

Glazbena škola - Općina podmiruje troškove prijevoza učiteljima i profesorima, a obvezala se i kupiti glazbala

u našem vrtiću, svako drugo ili treće dijete u potpunosti je oslobođeno troškova. Za njih je pohađanje vrtića potpuno besplatno, što znači da ćemo za najmlađe iz tišnjanskog proračuna potrošiti više od milijun i 372 tisuće kuna, koliko smo izdvojili prošle godine - kaže Klarin.

Općina Tisno također sufinancira i prijevoz svojih srednjoškolaca do Šibenika ili Zadra, ovisno gdje pohađaju srednju školu. Kako država u ukupnoj cijeni putne karte participira sa 75 posto iznosa, Općina namiruje preostalih 25 posto.

Stipendije studentima

Za roditelje osnovaca, pak, i ove će godine školski udžbenici biti besplatni jer će im novac koji su izdvojili za kupnju kompleta biti isplaćen "na ruke", sve na proračunski teret. Upravo se ovih dana zaprimaju zahtjevi, odnosno popunjeni obrasci u općinskim uredima. Izdatak za tu namjenu bit će, kaže Klarin, nešto veći nego lani jer je Osnovna škola Vjekoslava Kaleba upisala 10-ak učenika više nego prošle školske godine.

O studentima se, ističe načelnik, posebno vodi računa. Općina Tisno, naime, pri samom

je hrvatskom vrhu kada se upoređi broj studenata s ukupnim brojem stanovnika.

- U našoj je općini nešto više od tri tisuće stanovnika, a imamo 47 stipendista, što znači da skoro svaki redovni student ostvaruje pravo na stipendiju. Za to je u prošloj akademskoj godini izdvojeno čak 601.300 kuna. Takve mjere pomoći od vrtića pa do studentske dobi znatno olakšavaju život našim obiteljima. Ako tome dodamo i naknade od 3000, 5000 i 7000 kuna za prvo, drugo, treće i svako iduće dijete, za što je ove godine izdvojeno 150 tisuća kuna, dobije se doista impozantna svota. Ali mi taj novac rado izdvajamo, kao što i isplaćujemo troškove prijevoza prosvjetnim radnicima, učiteljima i profesorima koji predaju polaznicima naše Glazbene škole koja djeluje pri Osnovnoj školi Vjekoslava Kaleba. Ministarstvo prosvjete je od otvorenja Glazbene škole na sebe preuzelo obvezu isplate plaća zaposlenicima, dok se Općina Tisno obvezala kupiti glazbala. Predavači u glazbenim školama su deficitarna kategorija i na taj način, kroz namirivanje troškova prijevoza, osiguravamo kadar našoj ustanovi - zaključio je Klarin.

POSTAV NA OTVORENOM U BETINI, HRVATSKOM CENTRU MALE DRVENE BRODOGRADNJE, NASTAVLJA SE LIJEPA TRADICIJSKA PRIČA, A NOVI ĆE PROJEKT BITI OKONČAN DO PROLJEĆA 2019.

GAJETE, LAĐE I LEUTI NA VEZU U MUZEJU

Zaštitom mjesne lučice i brodova koji se nalaze u njoj doći će do integralne zaštite tradicionalnog ambijenta, a ujedno će se vlasnike potaknuti na bolje očuvanje njihovih brodova - kazao je, među ostalim, Ivan Klarin, načelnik općine

MARINA JURKOVIĆ
NIKOLINA VUKOVIĆ STIPANIČEV
/HANZA MEDIA

Do proljeća iduće godine Betina će dobiti svoj živi muzej, odnosno muzejski postav drvene brodogradnje na otvorenome, baš kao što je i najavljeno prije tri godine, prilikom stvaranja koncepta Muzeja betinske drvene brodogradnje, otvorenog 2015. godine. Prostorno plansku dokumentaciju za taj projekt pripremila je Općina Tisno, što je bio temeljni preduvjet za konkretne aktivnosti na terenu. Prva faza realizacije projekta odnosila se na uređenje zgrade muzeja i

otvaranje stalnog postava. U drugoj fazi realizira se vanjski dio postava - muzej na otvorenom. Najavili su to Ivan Klarin, načelnik općine Tisno, i Kate Šikić Čubrić, ravnateljica Muzeja betinske drvene brodogradnje.

Tradicionalni ambijent

Muzejski postav prezentira principe gradnje malih drvenih brodova te ih smješta u diskurs u kojem su nastali i razvijali današnju formu. Nastavlja priču koja danas živi u Betini, centru male drvene brodogradnje u Hrvatskoj. Obalom i dalje dominiraju brodogradilišta, a u samom

Najpoznatiji eksponat vanjskog Muzeja svakako je gajeta 'Cicibela', koja je zaštićena kao pokretna kulturna baština Republike Hrvatske

centru, u blizini Muzeja, nalazi se vezano pedesetak drvenih brodova.

- Muzeji na otvorenom pridonose povećanju kulturne i turističke ponude, kao i razvijanju svijesti o vrijednosti onoga što prezentiraju. Zaštitom mjesne lučice i brodova koji se nalaze u njoj doći će do integralne zaštite tradicionalnog ambijenta, a ujedno će se vlasnike drvenih brodova potaknuti na bolje očuvanje brodova, veću reprezentativnost, češću plovidbu te korištenje brodova u druge svrhe koji za cilj imaju prihod. Za krajnji rezultat očekuje se i porast broja novoizgrađenih brodova - kazao je načelnik.

Ovako bi trebao izgledati Muzej betinske drvene brodogradnje izvan zidova

Poveznica između lučice i Muzeja je Staza brodograditelja. Na njoj će mjesto naći 40 imena betinske brodogradnje

su zadržani u tradicijskoj formi, dok neki imaju nadogradnje u vidu kabina i natkabina. Vlasnici brodova, zapravo, sami su stvorili muzej na otvorenom, a potrebno ga je samo propisno označiti i dati mu na važnosti. Poveznica između lučice i Muzeja je Staza brodograditelja, koja je već dijelom ugrađena u Trg na moru, koji je kompletno uređen 2016. godine. Na njoj će mjesto naći 40 imena betinske brodogradnje. Imena preostalih brodograditelja nalazit će se na vanjskoj strani muzejskih zidova. Kao dio Muzeja na otvorenom, neposredno uz lučicu je 2016. godine izrađen i postavljen spomenik brodograditeljima, rad akademskog kipara Roberta Jožića – rekla je Šikić Čubrić.

Muzealizacijom glavnog mjesnog trga i upravljanjem mjesnom lučicom, Muzej betinske drvene brodogradnje će dodatno pojačati komunikaciju i suradnju s brodograditeljima i vlasnicima brodova, koji su, dodala je, ujedno najzahvalniji volonteri u svim muzejskim aktivnostima.

Ivan Klarin, načelnik, i Kate Šikić Čubrić, ravnateljica Muzeja betinske drvene brodogradnje

Trg na moru nalazi se, inače, u neposrednoj blizini Muzeja. Udaljenost od Muzeja do mjesne lučice je svega 150 metara. Vlasnici su samoinicijativno u prve redove stavili reprezentativne brodove, one koji su tradicijski ojedreni i redovito održavani. Muzej na otvorenom zapravo već postoji, a ovim projektom, istaknula je ravnateljica, želi se omogućiti više informacija o brodovima – svojevrsnim muzejskim eksponatima.

Spomenik brodograditeljima

– Najfotografiraniji eksponat vanjskog Muzeja svakako je gajeta “Cicibela”, koja je zaštićena kao pokretna kulturna baština Republike Hrvatske. Gajete su najbrojnije u betinskoj lučici, slijede kaići, lađe i leuti. Neki od njih

Betinski kalafati nadaleko su poznati

VELIKI UZLET MALOGA MISTA

VELIMIR REŠKOV, PREDSEDNIK
MJESNOG ODBORA,
I IVANA VLAŠIĆ CINDRIĆ,
NJEGOVA ZAMJENICA

Novi asfalt
uz vilu koja se
iznajmljuje

DUBRAVI SU ADUTI TU BUDUĆA GOSPODARSTVA

U Dubravi gotovo da i nema nezaposlenih. Ako ne rade u Tisnome ili susjednim mjestima, obližnjem Šibeniku, Vodicama, Pirovcu... imaju vlastita obiteljska poljoprivredna gospodarstva

MARINA JURKOVIĆ
NIKŠA STIPANIČEV
/HANZA MEDIA

Dubrava kod Tisnog ima sve pretpostavke koje to mjesto na kopnenoj strani tišnjanske općine čine sredinom ugodnom za život. Daleko od urbane vreve, a ipak na svega nekoliko minuta od turističkih mjesta i županijskog središta, njezinih 165 stanovnika živi mirnim životom. Gotovo da i nema nezaposlenih. Ako ne rade u Tisnome ili susjednim mjestima, obližnjem Šibeniku, Vodicama, Pirovcu... imaju vlastita obiteljska poljoprivredna gospodarstva.

Masline i voće

Neki su OPG-ove otvorili kao dodatni oblik zarade. Malo je neobrađenih poljoprivrednih površina. Održava se

tradicionalno maslinarstvo i voćarstvo, a niču i novi nasadi. Ne zanemaruje se ni povrtlarstvo jer je vlastiti proizvod i te kako cijenjen među sve brojnijim gostima tišnjanske Dubrave. Kazuju nam to Velimir Reškov, predsjednik Mjesnog odbora Dubrava kod Tisnog, i Ivana Vlašić Cindrić, njegova zamjenica. Oboje su tišnjanski općinski vijećnici, što ih, vele, čini maksimalno upućenima u sve planove i projekte. Zadovoljni su suradnjom s općinskim uredima.

– U posljednjih pet godina smo rekonstruirali postojeću vodovodnu mrežu i postavili novu. Bili smo svjesni da novi cjevovod znači budućnost Dubrave. Tih sedam milijuna kuna velika je investicija za naše malo mjesto, koje je dobilo 4,5 kilometara novih cijevi od glavnog cjevovoda na Kapeli

Rekonstruirali smo postojeću vodovodnu mrežu i postavili novu. Tih sedam milijuna kuna velika je investicija za naše malo mjesto, koje je dobilo 4,5 kilometara novih cijevi od glavnog cjevovoda na Kapeli do posljednje kuće u Dubravi

do posljednje kuće u Dubravi. Sva kućanstva, tako, imaju kvalitetan priključak na vodovodnu mrežu. Bez toga nema razvoja. Polaganje cjevovoda iskorišteno je i za uređenje prometnica uz državnu

cestu, kao i onih koje spadaju u kategoriju nerazvrstanih. Uređeno je i mjesno groblje, jedno od ljepših u ovom kraju; obnovili smo i protupožarne putove i probili nove, pa sada imamo 10 kilometara takvih putova koji su atraktivni biciklistima, ali i našim mještanima jer lakše mogu doći do svojih posjeda. Posredno smo na taj način utjecali i na obnovu zapuštenih površina. Priskočile su nam u pomoć i "Hrvatske šume" jer je i njima u interesu da se putovi održavaju – referirao nam je Reškov. Njegova zamjenica, pak, istaknula je da je među mještanima veliki interes za gradnju, stambenu i turističku, jer je, obrazlaže, obalno područje već poprilično izgrađeno, a mnogi su željni mirnog okruženja.

– Dubrava zaista ima potencijala u mnogim segmentima, a naročito je atraktivna za razvoj turizma, prije svega sesoskoga, ali i drugih njegovih oblika. Oni koji su se posve-

Velimir Reškov i Ivana Vlašić Cindrić ujedno su i općinski vijećnici

Idejni projekt za uređenje društvenog doma i trga ispred njega već je gotov

Smilja Špadina u svome raju

U Dubravi se dobro i mirno živi

IRIZAM I KA ZONA

tili turizmu i izgradili baze ne pred svojim kućama zadovoljni su popunjenošću i već planiraju dodatne sadržaje i ulaganja – veli Vlašić Cindrić.

Čekamo HEP

Takvih bi ulaganja bilo i više da je država pojednostavnila proceduru oko usklađivanja katastarskih operata sa zemljišnim knjigama. Sređivanje imovinskopravnih odnosa predstavlja, mišljenja je predsjednik MO-a, “kamen spoticanja” kod mnogih privatnih inicijativa. No, to je, kaže, problem koji je zajednički gotovo svima. Što se infrastrukture tiče, Reškov podsjeća da je niskonaponska električna mreža većim dijelom rekonstruirana zahvaljujući pomoći Općine i donacijama ljudi bliskih toj sredini. Postavljeni su i novi stupovi javne rasvjete. Još, međutim, valja poraditi na visokonaponskoj mreži jer za svakog nevremena, kiše i grmljavine Dubrava kod Tisnog ostane bez električne energije.

U zimskom razdoblju ponekad i po tri dana, dogodi li se nevera pred neradni vikend.

– Na našem je području neophodna nova trafostanica i, kako smo čuli u razgovoru s predstavnicima HEP-a, građevinska dozvola je izdana. Još samo u proračunu toga javnog poduzeća valja predvidjeti sredstva. Nadamo se da će se i to uskoro dogoditi. I telefoni-

Potrošači i Općina dali 4,2 milijuna kuna

Projekt rekonstrukcije i dogradnje vodovodne mreže u Dubravi kod Tisnog provodio se pet godina kroz tri faze. Od sedam milijuna kuna, koliko je vrijedna investicija, 4,2 milijuna platili su potrošači vode kroz naknadu za razvoj mreže i Općina Tisno iz svog proračuna.

ja nam malo “kiksa”, još imamo zračne kabele. Šteta, mogli smo ih o istom trošku postaviti pod zemlju kad i vodovodne cijevi. Ipak, u zadnje vrijeme poboljšana je internetska komunikacija, pa se ne možemo požaliti – zaključuje Reškov.

Doći će investitori

Čelnici MO-a Dubrave pokraj Tisnog u svoje dugoročne planove uvrštavaju gospodarsku zonu. Ministarstvo poljoprivrede rješenjem je područje zone dalo u posjed Općine Tisno, što je, naglašavaju, izvrstan potez. Teren koji se, inače, nalazi na potezu iza posljednjih kuća u Dubravi prema Dazlini kasnije će se parcelizirati, a pametnim promišljanjem, na nju će se dovesti investitori. Ne dvoje vijećnici i mjesni čelnici da će biti

Sređivanje imovinskopravnih odnosa predstavlja ‘kamen spoticanja’ kod mnogih privatnih inicijativa. Država bi trebala pojednostavniti proceduru oko usklađivanja katastarskih operata sa zemljišnim knjigama

Valja poraditi na visokonaponskoj mreži jer za svakog nevremena, kiše i grmljavine Dubrava kod Tisnog ostane bez električne energije

još više posla za domaće stanovništvo.

Za lokalce, ali i one koji bi se rado skrasili u Dubravi je, uostalom, i pripremljena prostornoplanska dokumentacija.

– Još 2014. godine formirali smo građevinsku zonu. Donesen je prostorni plan kojim je definirana mogućnost gradnje od ulaza u mjesto pa nadalje. Tko želi graditi, neće imati problema s papirima. Po svemu sudeći, u realizaciju će i projekt uređenja zgrade društvenog doma i trga ispred njega. Idejni projekt osmislio je arhitekt Damir Lasinović. Nadamo se da ćemo uspjeti izlobirati da ga Općina Tisno uvrsti u svoj proračun za iduću godinu. Tada bismo počeli uređenje po fazama jer je investicija vrijedna oko dva milijuna kuna – otkriva Reškov. Hoće li na tom mjestu prostor naći bogatije opskrbljena trgovina i kafić, tek će se vidjeti, ali potreba za tim sadržajem postoji, suglasni su predsjednik MO-a i njegova zamjenica.

MEMENTO

FOTUZAPIS IZ
TISNOGA, JEZERA I
BETINE, U VRIME
NAŠIH DIDOVA I
PRADIDOVA

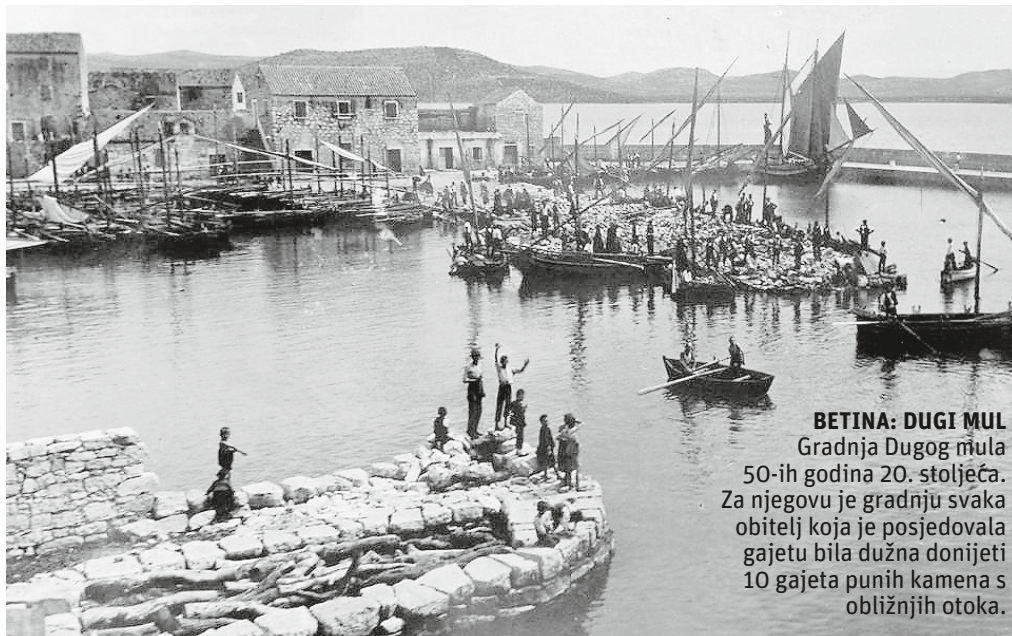

TAKO JE TO NEKAD BILO...

Početak 19. stoljeća, kada je osnovana Općina Tisno, dominantna grana gospodarstva bila je poljoprivreda, dopunjena ribarstvom i stočarstvom, a Tisno je već tada bilo i trgovačko stjecište. Inače, do kraja 19. stoljeća najveći dio obradiva ze-

mljištana na otoku Murteru činili su vinogradi s maslinama. Tako je katastarska općina Murter-Betina 1841. godine imala 529 hektara vinograda od čega 419 hektara miješanih sa stablima masline, dok je Tisno imalo 624 hektara (457 hektara s ma-

slinama), a Jezera 136 hektara vinograda, svi s maslinama. U to vrijeme, među poljoprivrednim proizvodima otoka Murtera i bliže okolice, osim vina proizvedenog od loze maraštine, posebice se isticalo kvalitetno maslinovo ulje.

BETINA: DUGI MUL

Gradnja Dugog mla 50-ih godina 20. stoljeća. Za njegovu je gradnju svaka obitelj koja je posjedovala gajetu bila dužna donijeti 10 gajeta punih kamena s obližnjih otoka.

TISNO: GUSTERNE PUNIO VODONOSAC
 Vodonosac "Slap" u Tisnomu - Prije postavljanja vodovoda u 60-im godinama prošlog stoljeća, voda je u Tisno stizala vodonoscem. Dvije gusterne punile su se vodom, jedna na Karavaju, a druga na Gomilici.

FOTOGRAFIJE: ARHIVA OPĆINE TISNO

JEZERA: STARI ŠKVER LOVRNJAKA
 Lovrnjaka - stari jezerski škver gdje su se kroz povijest mjesta i nasipavanja rive navukivali brodovi, a bilo je i omiljeno mjesto gdje su jezerske žene u to vrijeme prale robu.

JEZERA: ARIVALI IZ MEDOŠA
 Dolazak iz branja trave: kroz ljetne mjesecje Jezerani su na svojim posjedima izvan otoka brali travu i spremali je kao zimsku hranu životinjama koje su uzgajali.

TISNO: VOŠTARNICA GELPI
 Ljudi pred voštarnicom obitelji Gelpi - zanimljiva činjenica je da je cijeli pogon voštarnice (proizvodnje voštanih svijeća) sačuvan i danas do najsitnijeg detalja i evidentiran kao spomenik kulture. Dušan Gelpi 1919. godine pokrenuo je u svojoj kući proizvodnju voštanih svijeća. U prostoriji zvanoj cerarija proizvodile su se svijeće raznih vrsta od malih kandelora visokih 30 centimetara do velikih dumpilira visokih i do dva metra. Proizvodnja svijeća u voštarnici Gelpi trajala je sve do osamdesetih godina prošlog stoljeća.

BETINA: ZADRUGA ZA BRODOGRADNJU
 Trabakul i gajeta u gradnji ispred prve Zadruga za brodogradnju koju su u Betini 1908. godine osnovale brodograditeljske obitelji Filipi i Uroda. (Do nacionalizacije 1948. samo su se te dvije obitelji bavile brodogradnjom u Betini - znanje se prenosilo u obitelji)

TISNO: PODIZANJE HRVATSKE ZASTAVE 1921.
 Na pozadini fotografije napisano je: 13. 7. 1921. godine. Prigodom odlaska Talijana podiže se hrvatska zastava na štandarac na Rudini. (Između 1918. i 1921. godine većina Dalmacije bila je pod namjesništvom Italije)

OBLJETNICA
PROŠLA SU DVA
DESETLJEĆA OTKAKO
SE PRVI PUT
OGLASILO ŠKOLSKO
ZVONO U NOVOJ
TIŠNJANSKOJ
OSMOLJETKI

DIVOTA ŠKOLE VJEKOSLAVA KALEBA

Dugogodišnji san Tišnjana o novoj školskoj zgradi počeo se ostvarivati 1995. godine kada je položen kamen temeljac za školu na Luci. Tišnjanski i jezerski učenici u klupe nove škole sjeli su u travnju 1998.

BRANKO PAVLOV
ANTE BARANIĆ/HANZA MEDIA

U travnju ove godine navršilo se 20 godina otkako se prvi put oglasilo školsko zvonu za početak nastave u novoj tišnjanskoj osnovnoj školi na Luci. Dotrajali drveni podovi, prozori i vrata, grijanje na "štuve", nedostatak prostora za kabinetsku nastavu i tjelesni odgoj, jednom riječju, neprimjereni uvjeti za rad učenika i učitelja u zgradi škole na Rudini, bili su razlog što je u Tišnjanima godinama tinjala želja za novom školom. Ta želja počela se ostvarivati dolaskom hrvatske neovisnosti.

Sve počelo 1991.

Početkom 1991. godine Mjesna zajednica Tisno osnovala je Odbor za izgradnju škole i intenzivno počela raditi na pripremi potrebne dokumentacije. Na

temelju te dokumentacije Jo-so Stegić i Zvonko Modrušan, tadašnji čelnici MZ-a, obratili su se Ministarstvu kulture i prosvjete da podrže nastojanja Tišnjana da se na lokaciji nekadašnjega beogradskog odmališta "Mladost-turist" na Luci omogući i pomogne izgraditi prijeko potrebna nova školska zgrada. Njihova velika angažiranost urodila je plodom i u Ministarstvu su naišli na razumijevanje, pa je država ustupila tu lokaciju za izgradnju škole. Tadašnja ministrica prosvjete Ljilja Vokić krajem listopada 1995. položila je kamen temeljac, a šibenska tvrtka "Kamenar", koja je bila najpovoljnija na natječaju za izvođača radova, počela je u prosincu iste godine radovima na izgradnji škole za koju je Ministarstvo prosvjete osiguralo nešto manje od osam milijuna kuna. Tako se počeo ostvarivati

**U neposrednoj
blizini škole 2004.
izgrađeno je i
igralište za male
sportove, a 2008.
započelo se i s
izgradnjom školske
sportske dvorane
koja je svečano
otvorena 2015.**

san Tišnjana da, u stogodišnjoj povijesti školstva, napokon dobiju i zgradu za tu namjenu.

Došli i uspjesi

Nekoliko godina nakon što su tišnjanski i jezerski učenici sjeli u klupe nove škole, odnosno 2004. godine, u njezinoj neposrednoj blizini izgrađeno je i igralište za male sportove, a

2008. započelo se i s izgradnjom školske sportske dvorane koja je svečano otvorena 2015. godine. Nova škola i uvjeti koje je pružala ubrzo su počeli davati i rezultate na raznim školskim natjecanjima i smotrama školskog stvaralaštva. Tako su posljednjih dvadeset godina učenice i učenici škole sudjelovali gotovo svake godine na nekom od državnih ili regionalnih školskih natjecanja i postizali zapažene rezultate.

Najveći uspjesi postignuti su u školskim godinama 2003./04. i 2011./12. kada su učenici na državnom natjecanju iz biologije zauzeli prvo mjesto i 2001./02. kada je školski veslački klub bio najbolji u državi. Veslači su bili najbolji i u Dalmaciji 2003./04. i 2007./08. školske godine, a tim uspjesima treba pridodati i nogometaše školskog sportskog kluba koji su na prvenstvu Dal-

Zgrada stare škole na Rudini

Ovo su učenici OŠ Vjekoslava Kaleba, najbolji veslači u Dalmaciji 2008. godine

Ovo je snimljeno 2016. Danas su su ovo trećašići

Povratak u povijest

Tijekom 175 godina školstva nastava se u Tisnome odvijala na nekoliko lokacija. Krajem 19. i početkom 20. stoljeća djeca su školu pohađala u Mazzurinoj kući na Ratu kraj crkve svetog Roka. Do Drugog svjetskog rata i za vrijeme talijanske okupacije (1941.-1943.) nastava se održavala u zgradi koja se nalazila između današnje zgrade Općine i hotela "Borovnik", a koju su pred kraj rata u bombardiranju srušili saveznički zrakoplovi. Nakon rata, odnosno do 1950. godine tišnjanska djeca su nastavu pohađala u kući Jakova Čuzele Papate u kojoj se danas nalazi pekara i lokal "Kasiopeja", u Salamonovoj kući na Istočnoj Gomilici te u župskoj kući na Maloj Rudini. Od 1950. do 1998. godine nastava se održavala u zgradi na Rudini. Ova zgrada, koju je prije Drugog svjetskog rata sagradio za tvornicu tjestenine tišnjanski trgovac Roko Meštrov, nacionalizirana je odmah nakon rata.

macije 2006./07. bili drugi, a 2005./06. i 2008./09. treći.

GLOBE program

Škola, odnosno njezini učenici, bili su vrlo uspješni i u GLOBE programu u koji su se uključili 2001. godine. Ovaj program, započet u SAD-u 1995. godine, podrazumijevao je suradnju znanosti i obrazovanja, a obuhvaćao je razna atmosferska mjerenja, od temperature zraka, količine oborina, naoblake... koji su svakodnevno slani u washingtonski centar u SAD radi korištenja u znanstvene svrhe. Već nakon prve godine djelovanja školi su, iz centra u Washingtonu, počela pristizati priznanja što je bilo i razlog da je u siječnju 2003. godine škola bila domaćin seminara za nove voditelje, a 2008. godine dobila i domaćinstvo smotre dalmatinskih GLOBE škola kao i državnog natjecanja na kojemu su sudjelovale 52 škole s oko 230 "globovaca".

Nova školska zgrada i uvjeti koje ima omogućila je još jednu dodanu vrijednost, a to je osnivanje Glazbene škole za koju je inicijativu pokrenuo Ivan Klarin, načelnik Općine Tisno. Škola je počela s radom u listopadu 2013. i te prve godine bilo je upisano 26 učenika da bi školsku 2017./18. godinu školu polazilo 69 učenika iz svih mjesta na otoku Murteru, te Pirovca i Vodica.

Školsku 2017./18. godinu Glazbenu školu polazilo je 69 učenika iz svih mjesta na otoku Murteru, te Pirovca i Vodica

Ivan Klarin, načelnik općine, pokrenuo je inicijativu i za osnivanje Glazbene škole u novoj školskoj zgradi, koja je počela s radom u listopadu 2013.

Inače, tišnjansku osnovnu školu, koja od rujna 2007. godine nosi naziv po hrvatskom književniku i akademiku Tišnjaniću Vjekoslavu Kalebu, u školskoj godini 2017./18., u 12 razrednih odjeljenja, četiri niža i četiri viša u Tisnome, te četiri niža odjeljenja u Jezerima, bilo je upisano 136 učenika, pedesetak učenika manje nego prije dvadeset godina.

**DOBAR
POČETAK
PRVI BETINA FILM
FESTIVAL, KOJI JE
POTRAJAO ČETIRI
DANA, ISPUNIO JE SVA
OČEKIVANJA**

NA BAFF-u ČAK 60 FILMOVA

Početak rujna u Betini je održan prvi Betina Film Festival (BAFF). Tijekom četiri dana manifestacije prikazano je više od 60 filmova. Mnogobrojni hrvatski i međunarodni filmovi uvršteni su u kategorije animiranog, dokumentarnog i igranog filma. Međunarodni natjecateljski program BAFF-a prikazao je autore iz cijelog svijeta, od Farskih otoka, pa sve do Indonezije. Od hrvatskih igranih kratkometražnih filmova mogli su se pogledati "Behemot" Igora Dropuljića, "U Plavetnilo" Antonete Alamat Kusijanović i "Marica" Judite Gamulin, a od dokumentarnih "Uvik isto" Slavice Šnur, "Mezostajun" Ivana Ramljaka i "Dragi susjedi" Nebojše Slijepčevića. Animirane hrvatske filmove, pak, predstavili su "Biciklisti" Veljka Popovića i "Nestali s kišom" Siniše Ercegovca.

Audiovizualni 'hram'

Ideja o BAFF-u je krenula iz čiste ljubavi prema filmu i zajednici koju njeguju Frane Bilić, Ana Štrelac, Gabriela Bašić i mnogi drugi vanjski suradnici Mirage kreativnog studija. Svi oni, odnosno njihova udruga (kao pokretači) "potpisuju" Betina Film Festival.

- Vodila nas je zamisao da Festival bude održiv, da pruži kvalitetnu uslugu svojoj zajednici, kao i prijateljima, našim suradnicima i posjetiteljima. Posebno smo se angažirali oko toga da ga povežemo s bogatom betinskom tradicijom i kalafatskom baštinom - ističe Frane Bilić, direktor BAFF-a. Razvidna je, veli, bila znatizelja lokalaca i turista

koji su u velikom broju istraživali filmski svijet kroz projekcije međunarodnog filma "Drito u podne" i "Filmski globus". Večernje projekcije bile su posvećene finalistima hrvatskih kategorija te nagrađivanim domaćim dugometražnim filmovima koji su izmamili ljude na glavni trg i potaknuli živu komunikaciju svih sudionika Festivala. - Prezentacijski centar postao je audiovizualni "hram" za radionice i predavanja, kao i za dnevne projekcije. Jako smo zadovoljni i odazivom publike. Program je zamišljen tako da ljudima predstavi zanimljive i kvalitetne međunarodne filmove uz odabrane nagrađivane i debitantske domaće kratkometražne i dugometražne filmove. Filmski blokovi su bili podijeljeni u kategorije, pa se, primjerice, jedan dan istraživao animirani film, drugi dan je bio posvećen dokumentarnim ostvarenjima, a treći igranom filmu. Četvrti dan namijenili smo hrvatskom mladom filmu, studentskim radovima i raspravi o filmu na otoku. Tražili smo balans između art filmova (festivalaca) i filmova

Betina je povijesno mjesto, dubokih korijena i zaslužuje ovakvu kulturnu manifestaciju. Kao stvorena je za filmsku kulisu, pa je vrijeme da to i valorizira - poručio je Frane Bilić, direktor BAFF-a

Frane Bilić, direktor BAFF-a, tijekom otvaranja Festivala

koji bi privukli širu publiku, na taj način smo spojili te dvije publike i pružili mogućnost otkrivanja drugačije vrste kinematografije kakvu ne možemo vidjeti na našim TV prijemnicima - otkriva Bilić.

'Ručni rad'

Organizator je, pojašnjava, nakanio stvoriti "dir" od Festivala, odnosno postići da posjetitelji, domaći i strani, mogu zaokružiti festivalsko iskustvo u cjelinu - ne samo pogledati film, nego i uživati u društvu, popiti piće nakon večernje projekcije, diskutirati o filmovima, educirati se o filmu i filmskom stvaralaštvu. Fokus je bio i na djeci, pružanju zanimljivih sadržaja koji bi ih potaknuli na razmišljanje, ali i naučili novim vještinama, možda stvorili i nove animacije.

Pobjednici

**U HRVATSKOM
NATJECATELJSKOM BLOKU:
NAJBOLJI DOKUMENTARNI
FILM:**

Dragi susjedi
/N. Slijepčević/
**POSEBNO PRIZNANJE:
Mezostajun**
/Ivan Ramljak/

**NAJBOLJI ANIMIRANI FILM:
Biciklisti**
/V. Popović/

**NAJBOLJI IGRANI FILM:
Behemot**
/I. Dropuljić/
**POSEBNO PRIZNANJE:
U plavetnilo**
/A.A. Kusijanović/

**U MEĐUNARODNOM BLOKU:
NAJBOLJI DOKUMENTARNI
FILM:**

The Grind Message
/N. C. Askholm/
Danska

**NAJBOLJI ANIMIRANI FILM:
Negative Space**
/R. Kuwahata, M. Porter/
Francuska

**POSEBNO PRIZNANJE:
Heroes**
/S. Rullon/
Argentina

**NAJBOLJI IGRANI FILM:
Crab's Flight**
/L. Pineda/
Venezuela

**POSEBNO PRIZNANJE:
The All Seeing Blind**
/N. C. Ozdogan/
Turska

- Programski je BAFF bio u rangu velikih hrvatskih festivala. Iznijeli smo ga uz vrlo skromnu financijsku stranu. Naš cijelogodišnji trud se isplatio. Sve što su ljudi doživjeli u Betini bio je svojevrsni "ručni rad". Zahvaljujući svestranosti direkcije Festivalu nije manjkalo ni sadržaja, ni programske kvalitete. Uvjereni smo da ćemo tehnički aspekt za koji su nužni dodatni novac i stručni ljudi s vremenom doradivati. Štošta smo naučili "u hodu", a vjerujem da smo se dokazali kao sposobni organizatori. Svakako ćemo uvažiti dobronamjerne savjete stručnjaka te i dalje dograđivati Betina Film Festival - zaključio je njegov direktor, uz želju da BAFF jednog dana zauzme mjesto među velikanima hrvatske festivalske scene.

DIVOTA OD KROJA I VEZA

JEDNA OD
NAJSTARIJIH
ČLANICA KUD-a
'KOLEDIŠĆE' IZ
JEZERA PRIČA
O SVOJIM
RUKOTVORINAMA

Teta Anka, spare i mlade
Jezerke u tradicionalnim
nošnjama s ogricama

ČUDESNE SPARE I OGRICE TETE ANKE

Anka Bilan i danas se bavi izradom spara koje su u prošla vremena žene u Jezerima stavljale na glavu kako bi nosile košaru s teretom ili, pak, kantu s vodom. Ova vitalna osamdesetogodišnjakinja izrađuje i unikatne jezerske ogrice

KATARINA RUDAN
NIKŠA STIPANIČEV/HANZA MEDIA

Osamdesetogodišnju Anku Bilan, jednu od najstarijih članica u jezerskom KUD-u "Koledišće", svi zovu "teta Anka", pa smo ju i mi tako oslovljavali. Povod za susret bila je informacija da je jedna od rijetkih žena u Jezerima koja se i danas bavi izradom spare, krpe nog "podmetala" što su ga u davna, težačka vremena, žene stavljale na glavu kako bi nosile košaru s teretom ili kantu vode. No, kad smo se čule telefonom, "iskrsnule" su i ogrice.

Riječ po riječ i pao je dogovor da se nademo u nedavno uređenom Centru za kulturu u Jezerima. E... tu nas je dočekalo pravo iznenađenje!

Ures iz 19. stoljeća

Pet prekrasnih djevojaka u jezerskoj narodnoj nošnji: Donatella Klarin, Paula Milin, Klara Bilan, Helena Pirjak i Ana Pirija. Ne zna se koja je ljepša! Dok smo čekale tetu Anku i čakulale, saznadoh da su te sedmašice u KUD-u još od trećeg osnovne te da su im roditelji, jedno ili oba, braća i sestre, djedovi i bake, kao i drugi rođaci plesali ili još uvi-

Žene koje su imale pletenice oko glave nisu morale rukom držati spar, sama bi stajala na glavi. One koje nisu, morale su je rukom držati radi ravnoteže - priča teta Anka

jek plešu u "Koledišću". Na pola objašnjavanja što je to spara, a što ogrica, na ulaznim vratima se u narodnoj nošnji i punih ruku pojavila teta Anka u pratnji Nenada

Milina, dugogodišnjeg umjetničkog voditelja i koreografa KUD-a, jednog od glavnih "krivaca" što Jezerani s koljena na koljeno prenose i vjerno čuvaju svoju kulturnu baštinu i tradiciju. Milin je odmah otvorio temu ogrica: - Znaite - kaže nam Milin - da su jezerske ogrice uvrštene u nematerijalno kulturno dobro RH? Ima oko mjesec dana da su nam to javili, a sad je procedura recenzija, upisa i znate kako to već ide... Po čemu su one posebne? Evo, pogledajte tetu Anku. Ona je svoju košulju ukrasila ogricama oko ovratnika, niz prsa, oko rukava, a napravila

je i narukvicu sa svojim imenom. Jezerke su od ogrica stvorile jedan dekorativni odjevni predmet i specifičan izraz pučke umjetnosti ruktovorina. Radi se o posebnom vezu s raznobojnim sitnim staklenim perlicama veličine od jedan i pol do dva i pol milimetra. Ovaj način uresa počeo se primjenjivati u 19. stoljeću, kad je vezenu šarenu košulju zamijenila bijela čipkana. Budući da su Jezerani većinom bili pomorci, te staklene perlice donosili su sa svojih putovanja, a najčešće iz Trsta. Za razliku od veza sa staklenim perlicama samo oko vrata, koje možemo vidjeti na ženskim košuljama susjednih mjesta, uglavnom s motivima cvijeta i lista, u Jezerima je vez bio oko vrata, niz prsa, pa čak i oko rukava. Vezle su se različite dekorativne figure, ne samo cvijet i list - već i kvadrat, romb, krug, križ, hrvatski grb, zastava, ime sveca, ime i prezime, ime mjesta, riječi na glagoljici i slično. Većinu tih motiva možete vidjeti i na ovim košuljama te ogricama koje naša teta Anka te druge žene i djevojke iz KUD-a rade kao suvenir - govori Milin i dodaje da jedino Jezerani za taj ures koriste naziv ogrica. Prije tri godine, inače, jezerska ogrica dobila je oznaku Hrvatskog otočnog proizvoda, a ove godine i status kul-

turnog dobra, na što su posebno ponosni.

Dok smo slušali o povijesti ogrice, teta Anka i djevojke na stol su složile spare, opleća (ženske košulje - op.a.) ukrašene ogricom, konce, vatu, krpice, perlice, lutku u narodnoj nošnji, košare, vunu... Ma svega je bilo! Teta Anka je imala "zadatak" pokazati nam kako veze ogrice. Priznajem, manje perle i tanju iglu u životu nisam vidjela. Zapitala sam kako je uopće moguće staviti konac u tako "nevidljivu", dugu i na kraju malo savijenu iglu, a onda pogoditi bužu na perli, nizati ih na konac i potom prišivati na traku širine jedan do dva centimetra.

Smišljam noću

- Najteže mi je uditi konac u iglu. Onda kad uspijem - potegnem što duži da ne moram često udivati. Je sitno, sve je malo, ali ja vam ogrice od gušta radim. I ne radim prema nacr-

Perlice za ogrice moraju biti staklene jer se one, za razliku od plastičnih, mogu iskuhavati i prati u perilici - pojašnjava Nenad Milin, zadužen za njihovu nabavu

tu, već svaki uzorak izmislim iz glave i odmah radim na traku. Poslin se traku prišije oko ovratnika košulje, a ove ogrice prema prsima i oko rukava mogu odma ići na platno. Po noći, kad ne mogu spati, mislim se kako ću, koje boje da bude polje, a onda kombiniram druge boje, recimo žute ili crvene, od kojih napravim neki uzorak. Cvit, kvadrat ili nešto drugo. Kad napravim početak, onda po njemu radim dalje. I to ide sporo, jer za jednu košulju, oko vrata i niz prsi, treba izvesti skoro metar i pol ogrice. Za to napraviti, i to ako dobro zapnete, treba najmanje sedmicu dana, kazuje Anka. Budući da radi isključivo za potrebe KUD-a, za nabavu materijala za radionicu ruktovorina, pa tako i za staklene perlice zadužen je Nenad. A s tim je bilo velikih problema.

- Perlice za ogrice moraju biti staklene jer se one, za razliku od plastičnih, mogu iskuhavati i prati u perilici. Kod nas ih do prije koju godinu uopće nije bilo, pa sam ih nabavljao u Švicarskoj, gdje sam jedno vrijeme radio, ili u Austriji i Italiji. Danas ih ima samo u jednoj trgovini u Zagrebu - otkrio je Milin.

S ogrica smo prešli na spar, špar ili šparu. To su samo neki nazivi za krpeni "podmetač" namijenjen ženskoj glavi.

Staklene perlice za ogricu veličine su od jedan i pol do dva i pol milimetra

Spara je unikatni jezerski suvenir

Članice KUD-a
'Koledišće'
sa sparama i
košarama na
glavi

Djeluju od 1970.

KUD "Koledišće" osnovano je 1970. godine. Još prije 40 godina naša članica Alida Crvelin izradila je ogricu za sebe i još tri svoje kolegice. Nedugo zatim pri KUD-u je osnovana radionica rukotvorina na kojoj su se vezle i ogrice. Osim Alide i naše Anke, izrađuju ih i Inga Belamarić, Stela Čulin, Nevenka Milin te Jadranka Pušnik Tomin. Ono što je važno istaknuti je da se tom zanatu na radionicama uče i mlađe članice "Koledišća", naše djevojke, ali i majke čija su djeca u dječjim folklornim skupinama KUD-a. To je jamstvo da će se ova tradicija održati, kao i izrada spare - kaže Nenad Milin.

U Jezerima je spara, a teta Anka je pravi "meštar" za njihovu izradu. Isama je u mladosti sparuu koristila dok je s izvora, od kuće udaljenog oko 300 metara, na glavi nosila kantu s 30 litara vode.

Prsti puni žulj

- Bila su to teška vremena - prisjetila se.

- Žene koje su imale pletenice oko glave nisu morale rukom držati sparuu, sama bi stajala

Nenad Milin,
umjetnički voditelj
i koreograf KUD-a
'Koledišće',
i Anka Bilan

na glavi. One koje nisu, morale su je rukom držati radi ravnoteže. Danas se spara malo koristi za te svrhe i mi je u KUD-u radimo kao suvenir. Mogu biti raznih veličina i boja. Kako ko voli... E, sad ću vam ispričati slučaj koji ću pamtitii dok sam živa! Bilo je to dvi iljade i treće, kad je predsjednica države Kolinda bila ministrica vanjskih poslova. Ona je u Jezera dovela 70 ministara i konzula. Nenad je od mene tražio da napravim

sedamdeset spar. Znateli vi koji je to posa? Nisam ni bila svjesna dok nisam počela. Radila sam i noćon i danom da bi prisipila. Ajme meni, kad se sitin! Prsti su mi bili puni žulj, skoro prokrvarili. Došla sam do 50 spar i više nisam mogla, a nisam više imala ni robe. Rekla sam: "Nenade, ja više ne mogu, snadi se kako znaš". Onda smo onima dvadeset poklonili nešto drugo - ispričala je Anka. Inače, Anka je prvu sparuu na

pravila ratnih devedesetih i to - kaže - slučajno.

- Bija je rođendan mojoj nevesti, od brata ženi. Bilo je usrdi rata, nisam imala šta ni di kupit i odredila sam napraviti sparuu. I spala je dobro. Onda su nećakinje tražile da i njima napravim, i tako je krenulo. Trebalo je raditi spare i za potrebe KUD-a. I eto, to traje do danas - veli Anka. Nitko ju nije učio raditi sparuu. Još kao djevojčica, kasnije djevojka, gledala je kako to žene rade i upamtila.

Krpice na idra

- Idu krpice raznih boja i šara skrojene na idro. Spoji se deset s jedne, deset s druge strane i onda se ta dva dila prišuju jedan na drugi. U sredini se ostavi otvor, okrene na lice i puni vunom ili pamukom. Kad se napuni, šije se čvrsti rub s vunom i spoji otvor da vuna ne ispadne. I ukrasi grofima (resama - op.a.) od vune. Krpice na idra spajam na mašinu, a sve drugo rukom - objasnila nam je teta Anka. Danas spare radi kao suvenir, a ne kao uporabni predmet. Poklanja ih prijateljima i dragim osobama, a u svako doba, kad Nenad "naruči", spremna ih je šivati za potrebe KUD-a.

- Samo da opet ne bude sedamdeset komada - u šali će teta Anka na kraju našeg ugodnog i poučnog druženja.

ODA MASLINARSTVU

IMPRESIVAN I JEDINSTVEN PROJEKT U
JEZERIMA, VRIJEDAN OKO OSAM MILIJUNA
KUNA, TREBAO BI BITI OKONČAN U LJETO 2020.

Kompjuterska
simulacija buduće
'Kuće maslina'
iznutra i izvana

'KUĆA MASLINA' OČARAT ĆE SVIJET

U 'Kući maslina' nalazit će se edukacijski centar, kušaonica i trgovina. To će ujedno biti i mjesto razmjene i prodaje izvornih proizvoda na kojemu će svaki posjetitelj saznati sve o maslinarstvu cijeloga otoka Murtera

MARINA JURKOVIĆ

Završena je projektna dokumentacija za "Kuću maslina" u Jezerima koju je osmislio tim na čelu s arhitektom Dinom Peračićem, pa će gradnja tog impresivnog i umnogome jedinstvenog objekta započeti početkom iduće godine nakon postupka javne nabave. Općina Tisno će za tu namjenu predvidjeti proračunska sredstva, a s obzirom na zahtjevnost projekta investicija će "težiti" oko osam milijuna kuna.

Po procjeni stručnjaka, radovi će trajati godinu i pol dana, pa će Jezera u ljeto 2020. godine dobiti novi kulturno-turistički i gospodarski sadržaj. Koncept "Kuće maslina" evoluirao je, inače, od prvotne ideje uređenja muzeja u pro-

Dvorana 'Uljare' zamišljena je kao tamni prostor s prikazima nastajanja ulja kroz povijest, od najprimitivnijeg gnječenja maslina nogama i polijevanja vrelom vodom, do suvremenih centrifuga

storu nekadašnje jezerske ribarske zadruge do stvaranja kompleksne ustanove. U njoj će se, tako, nalaziti edukacijski centar, kušaonica i trgovina, bit će nezaobilazna gastronomska destinacija, a ujedno i mjesto razmjene i prodaje izvornih lokalnih proizvoda

na kojemu će svaki posjetitelj saznati sve o maslinarstvu cijelog otoka Murtera, njegovom povijesnom i etnografskom razvoju.

Savjeti stručnjaka

Naglasak će biti na živom maslinarstvu, odnosno na zadovoljavanju potreba današnjih maslinara kroz plasman proizvoda u suvenirnici, trgovini i kušaonici u prizemlju zgrade. U "Kući maslina" svi će se oni moći dodatno educirati i biti u toku sa suvremenim trendovima u maslinarstvu. Tijekom cijele godine će se organizirati stručni tečajevi, obilasci maslinika, sajmovi i natjecanja. Maslinarima će se, k tomu, omogućiti analiza ulja i pomoć pri pripremi za natjecanja. Upravo u Jezerima će maslinari iz ci-

jele Dalmacije razmjenjivati iskustva, učiti jedni od drugih, stjecati znanje kako svoj proizvod plasirati na tržište po cijeni koja odgovara njegovoj stvarnoj vrijednosti te se informirati o poticajima koji im se nude na nacional-

'Kuću maslina' projektirao je arhitekt Dinko Peračić, a njezina gradnja, za koju je Općina Tisno predvidjela novac iz proračuna, trebala bi započeti početkom iduće godine nakon postupka javne nabave

U 'Kući maslina' bit će predstavljen cjelogodišnji maslinarski rad - od gnojenja, rezidbe, kovanja, košnje do berbe

ANTE BARANIĆ/HANZA MEDIA

noj i međunarodnoj razini. Za savjetodavce će imati zaposlenike ustanove, stručnjake koji će pratiti aktualnosti na području maslinarstva, a svoje ulje moći će analizirati u posebno opremljenom laboratoriju.

Povijesni prikaz

Kuća maslina, u arhitektonskom i funkcionalnom smislu bit će podijeljena u više tematskih cjelina. U središnjem dijelu prizemlja nalazit

Na prvom katu, pak, nalazit će se dvorana 'Maslinik', muzejski postav koji će posjetiteljima približiti kulturu maslinarstva

će se suvenirnica i kušaonica te u produžetku polivalentna dvorana koja će se u ljetnim mjesecima pretvarati u otvoreni trijem, a za hladnijeg vremena će se zatvarati kako bi bila pogodna za različita događanja - edukacije, radionice, predavanja, prezentacije i druženja maslinara. Na prvom katu, pak, nalazit će se dvorana "Maslinik", zapravo muzejski postav koji će posjetiteljima približiti kulturu maslinarstva.

U fokusu je otok Murter i prekomorski i kopneni posjedi njegovih stanovnika, a sagledava se i šire okruženje Dalmacije i hrvatskog priobalja. Radi se o ambijentu u kojem će se moći doživjeti veza čovjeka, masline i krajolika kroz krčenje kamenjara za stvaranje maslinika, alate,

U središnjem dijelu prizemlja nalazit će se suvenirnica i kušaonica te u produžetku polivalentna dvorana koja će se u ljetnim mjesecima pretvarati u otvoreni trijem

suhozide, cjelogodišnji maslinarski rad od gnojenja, rezidbe, kovanja, košnje do berbe. Legende koje prate postav bit će informativne i edukativne. Dvorana "Uljare", pak, zamišljena je kao tamni prostor s prikazima nastajanja ulja kroz povijest, od najprimitivnijeg gnječenja maslina nogama i polijevanjem vrelom vodom, do suvremenih centrifuga. Na ambijentalan i edukativan način predstaviti će se tehnike dobivanja ulja, naprave, strojevi, posude, ali i pjesme, priče i običaji vezani uz rad u uljari i korištenje ulja.

'Konoba' i 'Mater'

Tema naziva "U konobi" govorit će o načinima skladištenja ulja kroz povijest s pripadajućim predmetima. Drugi kat Kuće bit će, zapravo, ravni krov. Jednim njegovih dijelom dominirati će vrt sa maslinom nazvanom "Mater". Okolni prostor služiti će za relaksaciju i odmor, a u zidovima će biti utisnuti poznati svjetski citati posvećeni maslini. Na drugom dijelu ravnog krova nalaziti će se kameni mlin kojega će posjetitelji moći vrtjeti i okušati vlastitu snagu. Prostor oko mlina, kao najviša točka Kuće maslina služiti će kao vidikovac. Uz ogradne zidove nalaziti će se table s kartom Murtera i područja oko otoka na kojima će biti naznačeni maslinarski putovi, poljoprivredna gospodarstva, kulturne znamenitosti i turističke atrakcije. Zgradu je arhitekt Peračić projektirao od suhozidnog soganog kamena u linijama. Vanjskim je izgledom jednostavna, a samo detalji nagovještaju da se radi o građevini zanimljivog sadržaja. Tek ulaskom u unutrašnjost, ambijent oblikih i mekih linija i ugodnih materijala posjetiteljima će pružiti posebno iskustvo i doživljaj.

Uskoro radovi od mosta do uvale Rastovac TISNO: NOVO RUHO ISTOČNE GOMILICE

Općina Tisno planira u idućoj godini nastavak uređenja obalnog pojasa u općinskom sjedištu. Nakon što je potez od zgrade općinske uprave u Tisnome do rata poprimio posve novi izgled, a uređena je i šetnica koja "obrubljuje" plažu Banj, u proračunu za 2019. godinu će se predvidjeti sredstva za uređenje površine od kraja rive na području Istočne Gomilice. Ukupna investicija od oko dva milijuna kuna obuhvatit će podmorske radove, sanaciju gazišta te oplemenjivanje javnih i zelenih površina. Projekt je od osobite važnosti jer spaja centar Tisnoga od mosta pa do plaže i uvale Rastovac. Radovi se planiraju završiti do početka iduće turističke sezone.

Uređenje prostora ispred Područne škole u Betini NOVI TRG I IGRALIŠTE

Početkom 2019. godine prići će se uređenju javne površine ispred školske zgrade u Betini. Na tom će mjestu, najavljuju u Općini Tisno, "niknuti" novi trg i igralište namijenjeno ponajprije učenicima betinske Područne škole. Nakon javne rasprave, uskoro će se pokrenuti procedura uređenja površine koja do sada nije bila primjerena centru mjesta ni u estetskom, ni u funkcionalnom smislu. Cilj je da se školarcima omogućiti kvalitetan boravak na otvorenome.

POD IDRIMA
U OPĆINI TISNO, U
UVALI ZDRAČE, U
NEKADAŠNJEM
HANGARU 'TEHNIKE',
'USIDRIO SE'
JEDRILIČARSKI KLUB
KOJI JE U SRCU
GENERACIJAMA
BETINJANA

CILA BETINA ŽIVI ZA 'ŽAL' I REGATE

Jedriličarski klub 'Žal' okuplja mlade zaljubljenike u jedrenje, ima dugu i bogatu tradiciju i nema u Betini onoga tko na 'Žal' nije ponosan. Stoga ne čudi što je oko 50 mještana članova kluba

KATARINA RUDAN
NIKŠA STIPANIČEV
/HANZA MEDIA

U srcu Betine, nadaleko od poznate po dugoj tradiciji drvene brodogradnje, u uvali Zdrače nadomak istoimene plaže, u nekadašnjem hangaru "Tehnike" "usidrio se" Jedriličarski klub "Žal". Okuplja mlade zaljubljenike u jedrenje, ima dugu i bogatu tradiciju i nema u Betini onoga tko na "Žal" nije ponosan. U njemu danas je

driti uče djeca, a pod okriljem "Žala" jedrili su i njihovi očevi i djedovi. U betinskom klubu jedriti su naučili brojni skiperi i nautičari, a od novije generacije jedriličara u "Žalu" su učili i jedrenje trenirali Mihovil Uroda, Zlatan Berbić, Dino Sladić, Jure i Duje Fržop te Ante i Vice Jušić. Duje Fržop, podsjetimo, osvojio je zlato na Otvorenom prvenstvu Hrvatske 2010. godine u klasi Optimist. Tko zna, možda se jednog dana netko od sadašnjih malih "optimista" za

Imamo prekrasno uređeni prostor, na katu je teretana, ali ima dovoljno mjesta i za jogu ili pilates - kaže Kate Šikić Čubrić, dopredsjednica kluba

koju godinu okiti zlatom u klasi Optimist, Laser ili nekoj drugoj kategoriji. Možda to bude baš neki od dječaka s kojima smo čavrljali.

I tata i dida

Posjetili smo ih po zvizdanu, na temperaturi iznad 30 stupnjeva, popričali s djecom, dopredsjednicom kluba i trenericom. Nekoliko mladih Betinjana dočekalo nas je na mulu, pred hangarom, dok su drugi jedrili uvalom pod budnim okom trenerice. Treninzi su prije podne od deset do 13 sati, te poslije podne od 15 do 17 sati. - Ovo je treća godina da jedrim, jedanaest mi je godina i lijepo mi je ovdje. Zabavno mi je jedri-

Mladi Betinjani
uče jedriti u
klasi Optimist

Najstariji klub na Murteru

Jedriličarski klub "Žal" iz Betine najstarija je sportska organizirana ustanova otoka Murtera, i jedan od najstarijih sportskih klubova u Šibensko-kninskoj županiji. Klub su 20. rujna davne 1950. osnovali grupa betinskih brodograditelja, kalafata, koji su radili u tadašnjem Brodogradilištu "Istok" i mladi entuzijasti iz Betine. Puno ime kluba u osnivanju bilo je Narodna tehnika Pomorsko-brodarsko društvo "Žal" Betina. Pod tim imenom društvo je djelovalo do 1974. godine, kada mijenja naziv u Jedriličarsko društvo "Žal" i pod tim imenom djeluje do 1985. godine kada ponovno mijenja ime u Jedriličarski klub "Žal" koje nosi do današnjih dana.

Mali jedriličari - (slijeva) Danijel Rafael Šikić, Nikola Burtina i Andrija Bilić

Kate Šikić
Čubrić

Savjeti na moru - jedriličarski podmladak sluša upute trenerice

Ovo je dom jedriličara 'Žala'

ti, a posebno kad se, kad nema vjetra namjerno privrnem - kazao je simpatični Danijel Rafael Šikić. Kao i većina njegovih prijatelja iz kluba, prošlog je tjedna sudjelovao na 43. betinskoj regati u klasi Optimist, ali se reče - ne može pohvaliti nekim dobrim rezultatom. A i brodova je na regati bilo puno, 43 Optimista i pet Lasera, pa nije bilo lako stići među prvima. - Ma važno je sudjelovati. Ima vremena pred tobom do boljeg rezultata, zar ne? A je li bilo zabavno?

- Kako ne, bilo je super, odgovorio je Danijel Rafael, a razgovoru su se priključio i njegov vršnjak Andrija Bilić. - Ja sam počeo jedriti u prvom razredu osnovne, a sad ću u šesti. Privuklo me to što mi je tata pomorac, a i dida je bio. Oni su idrili u gajetama, pa i ja to želim. Nemamo kući gajetu, ali imamo leuta i tija bi jednog dana s njim jedriti - veli Andrija. Održao mi je i kratko "predavanje" o tomu što bih trebala znati ako želim jedriti:

Rea Jušić,
trenerica, iz
gumenjaka
nadgleda
trening

i prenose na mlade generacije. Zato se u klubu nadaju da će uskoro zaživjeti i dugo priželjkivana ideja za cjelogodišnjim treningom djece i mladih.

Brižna Općina

-To bi bilo idealno jer sve uvjete za rad imamo. Desetak je djece u Betini koja su jako, jako zainteresirana za jedrenje, ali ima i djece iz okolnih mjesta koju jedrenje privlači - kaže Rea. U tom slučaju betinski mali "optimisti" ne bi zimi morali odlaziti na jedrenje u Vodice ili Šibenik, već bi i dalje trenirali u svojem "hangaru" i uvali. Dopredsjednica JK "Žal" Kate Šikić Čubrić tomu dodaje da bi se i novouređeni prostor hangara, u što je

Trenerica Rea Jušić studentica je na riječkom Pravnom fakultetu, ima višegodišnje iskustvo u jedrenju i s djecom radi volonterski

- Morate znati upravljati idrom, vitar mora biti povoljan i ne smite se privrnuti.
- Hvala, Andrija, ali u startu odustajem - rekla sam i dobro nasmijala društvo.

U školi i stranci

Jedrenje i vaterpolo, sportovi su koje Betinjani izuzetno cijene i, kako nam rekoše, "cilo mjesto živi za njih" te ne čudi što je oko 50 mještana članova JK "Žal". I ove su godine organizirali Ljetnu jedriličarsku školu koju je pohađalo 45 djece u dobi od osam do 15 godina, među kojima je petnaest betinske.

- Puno je djece koja ljetuju u Betini, pa smo imali, osim djece iz ostalih dijelova Hrvatske, dvoje Talijana i Slovenaca, te jednu Amerikanku i Ruskinju. Škola traje od 1. srpnja do 1. rujna, ali kako većina djece sad odlazi kući s ljetovanja, prošlog smo petka podijelili diplome o završenoj školi jedrenja u klasi Optimist, ali nastavljamo raditi s našom djecom - kaže trenerica Rea Jušić. Studentica je na riječkom Pravnom fakultetu, ima višegodišnje iskustvo u jedrenju i s djecom radi volonterski. Nakon teoretskog dijela, u more idu u grupama, s maksimalno pet brodova, a njihove prve

Polaznicima ljetne škole jedrenja uručene su diplome JK "Žal"

"korake" jedrenja Rea budno prati iz gumenjaka, kruži oko jedrilica i podučava djecu kako vladati njome.

- Volim more, od malena jedrim i pošto volim raditi s djecom, to mi je bila inspiracija da se uključim u rad u klubu. Najvažnije je djecu osloboditi straha pri izvrtnju broda i uvjeriti ih da im se ništa ne može dogoditi. Imaju prsluke, plivati znaju, a ako se neko dijete

malo više plaši pada, sjedim s njim na brodu dok taj strah ne prevladaju - govori Rea. Iako je jedan od najstarijih sportskih klubova na području otoka Murtera, "Žal" nema profesionalnog trenera, a treninzi s trenerima volonterima održavaju se samo tijekom ljeta. Klub je opstao do danas najviše zahvaljujući trudu svojih članova i volontera, ustrajnih u naumu da se ljepote jedrenja očuvaju

I ove je godine JK 'Žal' organizirao Ljetnu jedriličarsku školu koju je pohađalo 45 djece u dobi od osam do 15 godina, među kojima je petnaest betinske

iz blagajne Općine Tisno u zadnje dvije godine uloženo oko 450.000 kuna, mogao koristiti i za druge vidove sporta i rekreacije.

- Imamo prekrasno uređeni prostor, na katu je teretana ali ima dovoljno mjesta i za jogu ili pilates. Ozbiljno o tomu razmišljamo i vjerujem da ćemo uspjeti u potpunosti 'staviti u pogon' cjelokupni prostor. Također, osim u klasi Optimist, cijelu godinu bi se moglo trenirati i u klasi Laser, bez potrebe odlaska u Vodice - kaže Šikić Čubrić i dodaje da klub ima izuzetno dobru suradnju s Općinom Tisno, koja je i glavni financijer njihova rada i aktivnosti, uz ponešto donacija i članarine.

Ivan Klarin: Novčano im pomažemo maksimalno

Uprava JK "Žal", na čelu s predsjednicim Anđelinom Jušić - čini se - ne bi se trebala previše brinuti oko financiranja profesionalnog trenera, jer je Općina spremna pojačati sufinanciranje rada kluba na godišnjoj razini.

- Uložili smo znatna sredstva, a to su naša izvorna proračunska namijenjena za sport i kulturu, za uređenje prostora kluba i nema razloga da ih i dalje ne podržavamo. JK "Žal" ima dosta velike aktivnosti kroz povijest, školu jedrenja održavaju svako ljetno, organizirali su prvenstvo Hrvatske u jedrenju, konstantno ulažemo u klub. Kupili smo im i gumenjak i ne mislimo stati. Do sada godišnje izdvajamo oko 80.000 kuna za rad kluba, a ako bi našli osobu koja bi u klubu radila cijelu godinu, uopće nema problema povećati izdvajanje. Financijski maksimalno pratimo svaku udrugu, svaki klub ili ustanovu kad ona postiže rezultate, a JK "Žal" to čini - kaže načelnik općine Tisno Ivan Klarin.

**LIPA
SPORTSKA
PRIČA
MALONOGOMETNI
KLUB JEZERA OVE
GODINE SLAVI 20
GODINA POSTOJANJA**

PONOSNI SMO NA NAŠU DICU

U klubu od 2012. djeluje i škola maloga nogometa, koju pohađa 50-ak djece u četiri kategorije, a trenira ih Leo Klarin, magistar kineziologije posebno verziran za nogomet

Malonogometnom klubu Jezera cijela je ova godina slavljenička. Otočni drugoligaš, naime, formalno je registriran 13. siječnja 1998. godine, a za svoj je 20. rođendan u novoj Sportskoj dvorani Tisno prigodno ugostio igrače iz Kaštela, Vrgorca, Omiša, Privlake kod Zadra, Šibenika, Omiša i Futsal Dinama. Najvažnija sporedna stvar na svijetu, kako se oduvijek tepa nogometu, međutim, svoje korijene u Jezerima vuče još od davnih 50-ih godina prošlog stoljeća, kada su se na livadi na samom ulazu u mjesto, takozvanoj Lokvi, u žaru igre počeli okupljati nogometni zasenjenjaci.

Bunar u grbu

Nije slučajno što je u dio grba MNK Jezera utisnut bunar koji se nalazi na toj lokaciji, a čiju su vodu, za pauza između nogometnih okršaja, pa i turnira 80-ih godina, igrači pili i njome se osvježavali. Osobito je na Lokvi tih godina bilo živo za ljetnih

večeri, kada su tamo odlazile sve generacije mještana. Želja da se takvi susreti organiziraju tijekom cijele godine rezultirala je 90-ih godina uređenjem betonskog igrališta na Petrovu vrtu koje je postalo nova malonogometna baza. Kroz nju je MNK Jezera stasao u registrirani klub, postao sudionik Županijske malonogometne lige koja se igra po futsal pravilima, pet je puta sudjelovao na čuvenoj "Kutiji šibica" u Zagrebu, najvećem turniru u Hrvatskoj. Okupivši svoje ponajbolje igrače, klub je 2013./2014. osvojio prvenstvo i županijski kup te stekao pravo natjecanja u 2. hrvatskoj malonogometnoj ligi (regija jug), u kojoj se natječu zadnje četiri sezone. Pri klubu je, inače, djelovala i ženska sekcija, a veterani MNK Jezera također su nastupili na "Kutiji šibica".

U okviru kluba od 2012. godine djeluje škola maloga nogometa koju pohađa 50-ak djece u četiri kategorije, a trenira ih

Otkako je prije tri i pol godine otvorena nova tišnjanska sportska dvorana, kvaliteta treninga digla se na najvišu razinu - kaže Nikša Pirjak, tajnik kluba

Leo Klarin, magistar kineziologije posebno verziran za nogomet. Osim juniorskog i kadetskog uzrasta, koji se natječu u HNS-ovoj Ligi mladeži, tu je i generacija koja igra TOP TIM ligu, što je organizira malonogometni klub Crnica, šibenski prvligaš.

Nogometna tradicija

Nedavno su Jezera bila domaćin 13. ljetnog malonogometnog turnira, a valja kazati da se u posljednje tri godine udomaćio i turnir na male branke "Martinela". Teško je i pobrojati domaćinstva turnira za mla-

de uzraste. Upravo podmladak MNK Jezera zatekli smo u društvu Nikše Pirjaka, tajnika kluba, i Krešimira Bračanova, člana Upravnog odbora i klupske "Katice za sve", na redovnom treningu u novoj tišnjanskoj sportskoj dvorani. Otkad je prije tri i pol godine otvorena dvorana, kvaliteta treninga, kaže Pirjak, digla se na najvišu razinu.

– Radi se u odličnim uvjetima uz vrhunskog trenera i to je jedna lijepa sportska priča. Svake subote i nedjelje negdje putujemo, sudjelujemo na turnirima. Stalno se prezentiramo. Podmladak nam puno znači jer nije smisao kluba da igraju samo seniori... Djeca su budućnost. Kadeti su, primjerice, nedavno sudjelovali na završnici u Slavskom Brodu. To jest obveza za roditelje i organizacijski zadatak, ali je i veliko zadovoljstvo kada se nešto uspješno obavi. U tom sportskom duhu i entuzijazmu odgajati mlade ljude nešto je čime se ponosimo. Usmjeravamo ih na pravi put, a ujedno osiguravamo nove vrhunske igrače koji će nastaviti jezersku nogometnu tradiciju – zadovoljno je rezimirao Pirjak.

Lipot(ic)a iz Jezera

Ana Pirija, djevojka u jezerskoj narodnoj nošnji, članica je KUD-a "Koledišće", a na glavi nosi spar u i košaru, kao nekad davno, u težačka vremena, tamošnje žene. Sparu je izradila jedna od najstarijih članica KUD-a "Koledišće", osamdesetogodišnja Anka Bilan, koja kroji i veze najljepše jezerske suvenire... Prolistajte tisno.hr i na 19., 20. i 21. stranici i guštajte u priči o teti Anki i njezinoj bajci...

NIKŠA STIPANIČEV/HANZA MEDIA

TISNO.HR

GLASILO OPĆINE TISNO
UREDNIK: BRANKO PAVLOV
NAKLADA: 6000 PRIMJERAKA
NAKLADNIK: SLOBODNA DALMACIJA d.d.